І чужому научайтесь,

Й свого не цурайтесь ...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ВЕРЕСНЯ 1960 | 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 29, 1960 No. 187. VOL. LXVII.

КЕННЕДІ ПІДТРИМУЮТЬ ПІВДЕННІ ГУБЕРНАТОРИ, НІКСОНА ОВАЦІЙНО ВІТАЮТЬ В ТЕННЕССІ

10 ПІВДЕННИХ ГУБЕРНАТОРІВ ЗАЯВИЛИ, ЩО ПІДТРИМУЮТЬ КАНДИДАТУРУ КЕННЕДІ; 70.000 ВІТАЛИ НІКСОНА В МЕМФІСІ І В ЧАРЛЗТОНІ

Гот Спрінгс, Аркенсо. — 10 південних губернаторів, які досі з резервою ставилися до демократичного кандидата Джана Ф. Кеннеді, 27-го вересня заявили на своїй конференції, що беззастережно підтримуватимуть кандидатуру массачусетського сенатора, бо в телевізійних дебатах із Ніксоном Кеннеді, на їх думку, виявив свою здібність вести країну до росту і перемоги. В Огайо також і сенатор, консервативний демократ, Френк Лавші заявився за Кеннеді, хоч досі був сумнів, чи він буде за Кеннеді. Між 10-ма південними губернаторами були губернатори з таких стейтів: Теннессі, Вірджінії, Алабами, Аркенсо, Джорджії, Кентаки, Мериленду, Північної Каролайни, Південної Каролайни і Тексасу. Не було демократичного губернатора з Міссіссіпі Росса Р. Барнетта, бо він підтримує незалежних електорів. Численні політичні обсерватори гадають, що цей спільний крок південних сенаторів є дуже важливим кроком у виборчій кампанії, бо досі дехто сумнівався, як урядові демократичні чинники поставляться до ліберального демократичного кандидата з огляду на те, що населення південних стейтів не погоджується з ліберальною демократичною плятформою і масово відвідує збори, на яких промовляє республіканський кандидат віце - президент Ричард М. Ніксон. Номінація сенатора Линдона Б. Джансона на пост віце - президента дещо злагіднила була опозицію південних демократів до Кеннеді, бо Джансона мають за поміркованого консерватиста — Того самого 27-го вересня віце - президент Ніксон вів виборчу кампанію в стейтах Теннессі і Аркенсо, і там юрби виборців оваційно його вітали. Поліція оцінює, що в Мемфісі, Теннессі, на вулицях міста оваційно вітали Ніксона 50,000 осіб, а на збори прибули 20,000 виборців Це було більше, як на зборах, на яких минулого тижня промовляв Кеннеді. Республіканці сподіваються, що вони і цього року здобудуть Теннессі, як це було і в роках 1952 і 1956, коли той стейт голосував за Айзенгавера. Оваціям не було на перешкоді і те, що не було гарної погоди. Білі і чорні вітали Ніксона приязними окликами, а в В. С. Генди Парку вітання віце - президента переходило в щирий ентузіязм. Там Ніксон склав вінок перед пам'ятником композитора В. Генди, автора славної композиції „Ст. Луїс Блу". В Чарлзтоні у Вест Вірджінії юрбу народу оцінює поліція на коло 10,000 осіб. Виборці окликами схвалювали промову Ніксона, коли він критикував демократів за те, що „бавляться в політику, коли йде справа про допомогу людській нужді" Він вказав на те, що уряд пропонував збільшити федеральну допомогу тим районам, де є більше число безробітних, але демократи з політичних причин зменшили запропоновану урядом суму $8 мільйонів до $5,700,000, які то гроші були призначені для Вест Вірджінії. Ніксон вимагав, щоб Кеннеді відкликав своє твердження, зроблене під час правиборчої кампанії, що в ЗДА є аж 17 мільйонів осіб, які щовечора кладуться голодними до сну. Сенатор Кеннеді, казав Ніксон, повинен ставити добро ЗДА понад свої партійні цілі, і повинен заявити Хрущову і всьому світові, що він помилявся, коло говорив про голод у — ЗДА!

Японський коронний принц прибув на державну візиту до ЗДА

Вашингтон. — 27-го вересня японський коронний принц Акігіто з дружиною княжною Мічіко прибув на державну візиту до ЗДА. У Вашингтоні княжа пара залишиться три дні і мешкатиме в Блергавзі, що стоїть напроти Білого Дому. На летовищі вітав княжу пару в імені президента Айзенгавера підсекретар в державному департаменті Лівінгстан Мерчант, бо Президент був тоді в Ню Йорку. Оркестра відограла обидва державні гимни, японський і американський, батерія гармат вітала японських гостей 21-им пострілом. Вийшовши з літака „Колюмбін II", яким вони приїхали з Лос Анджелесу, коронний принц перейшов попри почесну сотню, а після того виголосив коротку промову, в якій сказав, що прибув до ЗДА на те, щоб відзначити 100-річчя з того дня, коли японська делеґація нав'язала дипломатичні зв'язки із ЗДА. Акігіто говорив по англійськи, якою то мовою він добре володіє, хоч із чужим акцентом. „Японці, казав коронний принц, разом із американцями дивляться вперед в нове 100-річчя японсько-американської приязни і співпраці для здобуття миру і добробуту". Підсекретар Мерчант сказав, що весь американський нарід бажає, щоб княжа пара була вдоволена з цієї візити, і щоб ця візита причинилася до поглиблення приязни між ЗДА і Японією. Акіто передав Айзенгаверові найвище японське відзначення Найвищий Орден Хризантеми, яке признав Президентові його батько імператор Гірогіто. Це відзначення дістав Президент за свою „працю в користь Японії".

В АМЕРИЦІ

● **9-го січня 1961 року** в Білому Домі має початися конференція, яка має займатися проблемою старших віком осіб, і на якій мають всебічно обговорити справу старших осіб, порушивши економічний стан старших осіб, медичну опіку над ними, їх родинні відносини, мешканеві проблеми, дозвілля і т. п. Відкриє цю конференцію президент Айзенгавер, а закриє її 12-го січня президент - елект.

● **Три филаделфійські жінки** під час побуту президента Айзенгавера у Филаделфії в дні 26 вересня передали дарунок для його трьох внучок і одного внука. Дівчата дістали в дарунку браслети, а хлопець калитку на гроші.

● **26-го вересня** з летунської бази в Кейп Канаверал на Флориді летунство з успіхом випустило далекосяжну ракету „Снарк", яка пролетіла 5,000 миль і впала коло острова Вознесіння на Атлянтику на захід від Африки.

● **Ще мають відбутися три телевізійні передачі,** на яких виступатимуть обидва президентські кандидати віце-президент Ричард М. Ніксон і сенатор Дж. Ф. Кеннеді. Найближча передача буде в Клівленді, Огайо, 7-го жовтня о год. 7:30 увечері; третя передача буде 13-го жовтня, а четверта 21-го жовтня з Ню Йорку.

● **Брітійський міністер авіяції** Пітер Тоннікрофт конферував із канадійським міністром транспорту в Оттаві про співпрацю між країнами англійського комонвелту в справі дослідів над космічними просторами. Англійський міністер вже конферував із представниками австралійського уряду в цій справі.

● **Суд в Ню Йорку** визнав винними двох письменників, які за гроші виробляли студентам коледжів і університету письмові задачі, потрібні до урядових іспитів. Засуджені є пані Ван Свеpенген і Джеймс Баттерлі.

В ДІТРОЙТІ ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ІМПОЗАНТНОЇ ВИСТАВКИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

УЧАСТЬ У ВИСТАВЦІ БЕРЕ 78 МИСТЦІВ ІЗ 226 ЕКСПОНАТАМИ. — ВИСТАВКУ ВІДВІДАЛО В ПЕРШОМУ ДНІ ПОНАД 1,200 ОСІБ

Дітройт, Миш. — В суботу 24 вересня ц. р., відбулося тут урочисте відкриття імпозантної Виставки Українського Мистецтва у вільному світі, влаштованої завдяки виключному авторитетові, енергії й умінню президента міської Ради Дітройту Марусі Бек та її брата Івана, як теж завдяки наполегливим заходам і праці мист. референта і секретаря ділового комітету Михайла Дмитренка і Мистецької Ради, очолюваної доктором Богданом Стебельським і проф. Сергієм Литвиненком. Відкриття виставки, розташованої в розкішних залях Мистецького Центру при Стейтовім Університеті Вейн, відступлених безкоштовно діловому комітетові, відбулося в суботу о год. 3-ій по полудні, і довершив його посадник міста Дітройту Луїс Міріяні який промовляв англійською і проф. Сергій Литвиненко який промовляв українською мовами. З'ясовуючи значення цієї події в житті української спільноти у вільному світі, проф. Литвиненко підкреслив у своїй промові відповідальність українських мистців за збереження і розвиток вільного українського мистецтва і їх обов'язок довести перед світом і перед Україною, що вони живуть, творять і ростуть. У виставці, що її відвідало в першому дні 1,200 осіб, бере участь 78 мистців із 226 експонатами. Звідомлення про виставку були подані місцевою пресою, радіом і телевізією. Український виставковий комітет у Дітройті видав для відвідувачів виставки окремі каталоги українською й англійською мовами із фотографіями і біографічними довідками мистців, як теж репродукціями деяких експонатів. Крім того видано теж спеціяльну пам'яткову книжку із програмою виставки й усіх виставкових імпрез. У зв'язку з виставкою і в її рямцях відбувся в залях цього ж Мистецького Центру в суботу дня 24 вересня о год. 8-ій веч. мистецький концерт мішаного хору „Трембіта" з Дітройту під керівництвом проф. К. Цепенди і при співучасті оперової співачки Іри Бала як солістки і в неділю дня 25 вересня ц. р. мистецька імпреза з участю і виступами пріма—балерини Роми Прийми, баритона Лева Рейнаровича та Капелі Бандуристок при Осередку СУМА під керівництвом Григорія Назаренка. Обидві імпрези пройшли з повним мистецьким успіхом при заповненій вщерть залі. Виставка триватиме до дня 2 жовтня ц. р і відкрита вона кожного дня від год. 2-ої до 10-ої вечора На закінчення її відбудуться ще дві імпрези — концерт хору „Трембіта", Романа Рудницького й Оксани Совяк в суботу дня 1 жовтня і концерт Симфонічної Оркестри під батутою проф. Тараса Губіцького із виступом відомого піяніста Бориса Максимовича в неділю дня 2 жовтня

Канадійський прем'єр прославляв в Асамблеї ОН „волелюбних українців"

Об'єднані Нації. — У своїй великій промові, що її в понеділок 26 ц. м. в Генеральній Асамблеї Об'днаних Націй виголосив канадійський прем'єр Джон Діфенбейкер, присвятив він окремий уступ вимозі Хрущова, щоб Об'єднані Нації проголосили деклярацію про „повне й остаточне знищення колоніяльних режимів". Канадійський прем'єр пригадав, що яких 600 мільйонів людей з понад 30-х країн, заступлених тепер в Об'єднаних Націях, осягнуло свою державну незалежність „за згодою, підтримкою і керівництвом одних тільки Британської імперії та Франції, а можна б назвати й інші держави". Ці історичні факти — казав далі Діфенбейкер—„запрошують порівняння з записом совєтського володіння над народами і територіями, що колись були вільні та під маскою визволення здобуті, завжди з загиренням людської і політичної свободи. Генеральна Асамблея все ще стурбована наслідками мадярського повстання з 1956 року. Як ми зможемо погодити ту траґедію з бундючною заявою Хрущова в цій Асамблеї кілька днів тому: „Це буде завжди совєтське становище, що країни мають встановляти у себе систему за власною волею і своїм вибором". А як справа з Литвою, Естонією. Латвією? Що з миролюбними українцями та іншими східньо-европейськими народами?! Хрущов заявив водночас: „Справжній напрямок історичного розвитку ставить проблему повного й остаточного знищення колоніяльних режимів... негайно й беззастережно". Не може існувати двоякого підходу в міжнародних справах..."

Помічники Ніксона й Кеннеді хваляться перемогою кандидатів на президента в телевізійному виступі

Шикаґо. — Після великої телевізійної дебати між обидвома президентськими кандидатами віце - президентом Ричардом М. Ніксоном і сенатором Джаном Ф. Кеннеді журналісти хотіли почути думку обидвох дискутантів, але вони обидва не хвалилися тріюмфом, кажучи, що виборці в дні 8-го листопада вирішать, хто буде дійсним переможцем. Сенатор Кеннеді заявив, що виміна думок була „корисною", а Ніксон сказав, що нарід вирішить, хто переміг в цій дискусії. Але брат сенатора Кеннеді Роберт, який очолює виборчу кампанію в користь свого брата, заявив, що він і весь табор, який підтримує демократичного кандидата „дуже вдоволені з першого виступу массачусетського сенатора. Та інакше думає пресовий секретар Ніксона Герберт Дж. Кляйн. „Я гадаю, що ми вийшли з цих дебат дуже добре. Ніксон говорив про виборчі проблеми, і коли він щось робить, то завжди виходить дуже добре". Республіканець Чарлз Г. Персі, який був головою Комісії, що ухвалювала виборчу республіканську плятформу, казав, що Ніксон аргументував фактами, а Кеннеді відкликався до почувань слухачів. Прихильник сенатора Кеннеді твердив, що його кандидат із успіхом давав собі раду, порушуючи численні виборчі проблеми. Журналіст Джордж Баррет старався випитувати слухачів дебат, чи вони змінили свої погляди після того, що сказали обидва кандидати. Він ствердив, що ті всі, які є вже прихильниками котрогось із обидвох кандидатів, не змінили своїх поглядів після дебат, і вони заявляли, що ці дебати можуть мати вплив хіба на тих виборців, які ще не є рішені, на кого їм голосувати 8-го листопада.

● **Департамент торгівлі** стверджує, що в минулому 1959 році американські інвестиції закордоном збільшилися на $2,500,000,000, на $500,000,000 більше як в 1958 році, але менше як в 1957 році, коли вони збільшилися були на $3,800,000,000.

Мільйон людей прощали оваційно Президента під час його від'їзду з Ню Йорку

Ню Йорк. — Після відбуття ряду розмов з кільканадцятьма державними мужами світу през. Айзенгавер від'їхав у вівторок по полудні до Вашинґтону. Під час його від'їзду, що почався о год. 3:50 по пол., прощали його оваційно окликами й оплесками сотки тисяч людей, зібрані на вулицях від готелю Валдорф Асторія попри Рокефеллер Сентер і на Бродвею та інших вулицях аж до Тунелю Лінкольна. Обраховують, що в загальному брало участь в маніфестаційному прощанні Президента яких 1.000.000 осіб. Це було найбільше ентузіястичне вітання з усіх, що їх зазнав през. Айзенгавер в Ню Йорку. Від'їжджаючи, Президент стояв увесь час в авті усміхнений і відповідав на вітання піднесенням рук. Здовж вулиць, що ними він проїздив, були вивішені прапори й урядовці бюр та підприємств обсипали його кольоровими конфетті. Президент відлетів до Вашинґтону джетовим літаком з летовища в Нюарку.

Нассер підтримує лінію Москви — південні американці таврують Кастра

Об'єднані Нації. — На вівтірковому засіданні Генеральної Асамблеї головним промовцем був президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер, який у близько півторигодинній промові по суті підтримав Хрущова в таких пунктах: 1) критикуванні Гаммершилда за політику в Конґо, 2) підтримуванні конґолійського демагога Люмумби, 3) критикуванні Америки за „несправедливе" відношення до „деяких" делеґатів, що прибули на Генеральну Асамблею ОН до Ню Йорку, 4) гострому критикуванні Франції за її політику в Альжирі та 5) рекомендуванні Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Зате Нассер зробив прикру несподіванку Хрущову — не згадавши ні словом про його плян перетворення Секретаріяту ОН на тричленну колегію. Нассер далі палко підтримував Об'єднані Нації й поручав давати допомогу африканським країнам через ОН, але щодо своєї країни, то заявив, що вона братиме допомогу від кожного, хто її схоче дати, коби без політичних передумов. Оживлення в дебатах внесли виступи трьох південно - американських делеґатів — Болівії, Нікараґви і Параґваю. Всі три надзвичайно гостро атакували Кастра і його режим, таврyючи його одверто, як комуніста, що служить совєтським інтересам. Найрізкішу промову виголосив міністер закордонних справ Ґватамалі д-р Єзус Унда Мурілльо, який пункт за пунктом вичисляв акти підривної роботи, комуністичної аґітації та змови проти устрою Ґватемалі, ведені кубинським режимом Кастра. Ґватемальський міністер просто назвав Кубу „важливою операційною базою міжнародного комунізму", наставленого на знищення свободи народів і окремих людей в цілій південній Америці. Він указував на активне підтримування кубинським режимом колишнього ґватемальського президента, комуніста Якова Арбенца Гузмана і закінчив свою промову запитом: „Якщо все це не є інтервенцією, то я хотів би дізнатися від моїх достойних колеґів делеґатів, що ми повинні називати інтервенцією"

Хрущов пропонує поширення конференції роззброєння на 5 невтральних країн

Об'єднані Нації. — Совєтська делеґація поширювала між делеґатами в Генеральній Асамблеї ОН пропозицію на поширення 10-членної Комісії для справ роззброєння, яку розбили большевики, на 5 дальших держав, а саме: Індію, З'єдинену Арабську Республіку, Ґану і Мехіко. До цієї Комісії, яка становила міжнародну конференцію для справ роззброєння у Женеві, належали ЗДА, Англія, Франція, Італія і Канада з вільних країн та СССР, Польща, ЧСР, Румунія і Болгарія з комуністичного боку. За коментарями преси — внесок Совєтів обрахований на викликання доброго враження між азійсько-африканськими та латинсько-американськими країнами, що нібито їх притягається також до конференції світового роззброєння. ЗДА — за першими коментарями — у принципі не будуть противитися поширенню персонального складу конференції, дармащо ділові арґументи диктують радше звуження її, а не поширення. Проте ЗДА напевно запропонують інший склад, бо запропонований Хрущовим виразно дає перевагу комуністичному бльокові.

Ліґа Української Католицької Молоді відбула свою 22-гу конвенцію

Гейзлтон, Па. — В днях 23 - 25 вересня ц. р. відбулася тут 22-га з черги загально-крайова конвенція Ліґи Української Католицької Молоді. В конвенції взяло участь кількадесять делеґатів, що репрезентували 4,000 членів Ліґи, як теж було багато гостей. Конвенція почалася Богослужбою, що її відправив о. К. Бердар в сослуженні інших священиків. Представниками католицьких ієрархів — Митрополита Кир Константина Богачевського і єпископа Кир Амврозія Сенишина — були оо. П. Федорик і П. Федорчук. Головним промовцем на конвенції був конґресмен Д. Флад, який виступав замість хворого тепер проф. Л. Добрянського. Конґресмен Д. Флад, як і інші промовці, говорив про комуно російський імперіялізм, який поневолює Україну і який знищив українську Католицьку Церкву на Україні У прийнятих конвенцією резолюціях висловлено дезидерат, щоб Конґрес ЗДА створив окрему конґресову комісію для розгляду справи поневолених СССР народів, та щоб в Україні та в інших країнах були проведені вільні вибори. Прийняті резолюції переслано Президентові і Конґресові ЗДА, як теж до Об'єднаних Націй.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **У Львові помер Степан Масляк,** західньо - український письменник і перекладач. Народжений 1895 р. в родині відомого педагога і письменника Володимира Масляка. Степан студіював у 20 і 30 роках у Празі, і після війни переїхав до Львова, де працював викладачем чеської літератури у Львівському університеті Івана Франка. Був автором поеми „Пролом" і низки інших поетичних і прозових творів. Перекладав багато на українську мову з чеської, словацької і польської літератури. Переклав він теж Гашекові „Пригоди доброго вояка Швейка".

● **Громадянський Комітет** для висилки українських істориків на міжнародний конґрес історичної науки в Стокгольмі влаштовує в порозумінні з Управою НТШ, Інформаційні збори що відбудуться в суботу 1-го жовтня 1960 року, в год. 7-ій вечером у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку при 142 2-га евню. У програмі зборів інформація про дотеперішню діяльність Громадського Комітету та інформації українських істориків з ЗДА, які приймали участь в історичному конґресі в Стокгольмі.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР І МЕКМІЛЛЕН УСТІЙНИЛИ СПІЛЬНУ АКЦІЮ В ОН

Президент Айзенгавер і прем'єр Мекміллен під час зустрічі в Ню Йорку.

Об'єднані Нації. — През. Айзенгавер і англійський прем'єр Герольд Мекміллен перевели дво- і півгодинну конференцію в кімнаті Президента в готелі Валдорф Асторія у Ню Йорку, при чому першу годину вони нараджувались тільки вдвійку, а потім присднались до них англійський міністер закордонних справ лорд Гом і державний секретар Крістіян Гертер. У короткому комунікаті, оприлюдненому після тієї наради, сказано про „повну підтримку", що її ЗДА й Англія дадуть генеральному секретареві Об'єднаних Націй Даґові Гаммершилдові у виконуванні „життьової ролі" у цій світовій організації. Обидва державні мужі висловили бажання, щоб Об'єднані Нації, після бурхливого початку сесії Генеральної Асамблеї, перейшли до „спокійної і річевої" дискусії, головно над справою міжнародного роззброєння. Проте однаково Айзенгавер як і Мекміллен є проти того, щоб на терені Генеральної Асамблеї можна вести будь-які переговори про справу роззброєння, бо — мовляв — це справа, яка вимагає в першу чергу фахівців. Англійський прем'єр не виключає свою нараду з Хрущовим, але він стрінеться з ним не швидше, як після виголошення промови на Генеральній Асамблеї. За газетними коментарями, Мекміллен буде другим — після канадійського прем'єра Джона Діфенбейкера — речником Заходу, який збиватиме фальші й інвективи Хрущова.

Крім Мекміллена, Айзенгавер прийняв у вівторок у Ню Йорку прем'єра Камбоджі Нородома Шіганука, віце-прем'єра Етіопії Аклілю Абде Волда й канадійського прем'єра Джона Діфенбейкера. Обидва названі „екзотичні" державні мужі запевнили Президента — твердить преса — що вони підтримуватимуть генерального секретаря Гаммершилда й противляться плянові Хрущова перетворити Генеральний Секретаріят на тричленну колегію. Діфенбейкерові Айзенгавер дякував за його понеділкову блискучу проову, в якій канадійський прем'єр підтримав суґестію Айзенгавера, щоб перевести у світі плебісцит, котрий нарід хоче користати з свого права самовизначення і встановлення власною волею форми правління у своїй країні. Етіопському (абісинському) віце-прем'єрові Президент дякував за вирятування етіопськими вояками в Конго вісьмох американських летунів, що на них кинулись були й важко побили дикі конґолійські вояки.

У Женеві відновилась конференція про припинення атомових дослідів

Женева. — У вівторок 27 ц. м. відмовилась в Женеві після 5-титижневої літньої перерви конференція ЗДА, Англії і СССР про припинення штучних атомових вибухів. Ця конференція триває вже від 30 жовтня 1958 року і вівтіркове засідання було з черги 247-ме. Воно відбулось — за газетними звітами — у пригніченій атмосфері з уваги на загострену східньо-західню ситуацію після виступу Хрущова на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй. Коментатори порівнюють теперішню ситуацію безпосередньо після Паризької Конференції „на вершинах", яку розбив Хрущов. Після того, як большевики виступили з міжнародної конференції роззброєння, атомова конференція є єдиною, де ще існує безпосередній контакт Вашинґтону й Москви з невеличкими виглядами на підписання міжнародного договору, що був першим з ділянки роззброєння. Совєтський представник Семйон Царапкін приїхав до Женеви зумисне безпосередньо перед її відмовленням, щоб не потребувати складати пресі ніяких заяв. На місце американського делеґата Джеймса Водсворта, який став постійним амбасадором ЗДА при Об'єднаних Націях, тимчасовим керівником делеґації ЗДА в Женеві є Чарльз Стіл. ЗДА запропонували на тому засіданні у вівторок — 27-місячну мораторію на підземні атомові вибухи, отже до кінця 1962 року.

У СВІТІ

● **На Атлянтику,** особливо на захід від Ірляндії, бушували в минулому тижні такі буревії, що вони перешкодили плянам великих морсько - летунських маневрів НАТО. За останніми твердженнями, у тих маневрах, що охоплюють і суходільні війська в Північній Німеччині й Данії, беруть участь більше, як 200,000 військовиків, 800 1,000 літаків і 400 500 кораблів.

● **Нікіта Хрущов** заявив журналістам в минулу неділю, під час перебування в резиденції совєтської місії в Глен Ков під Ню Йорком, що він виголосить, за свого перебування в Америці, „ще яких 10 промов". Хрущов каже, що він „хоче виправдати видаток, зроблений на ту подорож". Коли йому сказали, що Фідель Кастро говоритиме чотири години, Хрущов заявив, що коли б його приятель Кастро говорив і шість годин, він буде з приємністю слухати його.

● **Янош Кадар,** комуно-мадярський прем'єр, який задля приєднання собі Хрущова погодився на екзекуцію свого колишнього приятеля й однодумця, прем'єра за часу мадярської революції Імре Надя, — присвятив минулу неділю на оглядини Ню Йорку. Він має обмежену свободу рухів до границь Мангеттенської дільниці, але впродовж цілого дня подорожував по Мангеттені — від статуї Свободи на півдні, аж до т. зв. Монастирів і мосту Вашинґтону на півночі. Кадар голосно висловлював своє захоплення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sun's, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Невмируща Україна

Коли в 1937-му році Сталін із своїм „вірним соратником" Нікітою Хрущовим почали за допомогою Єжова нову криваву „чистку" України від „буржуазного націоналізму", наповняючи десятками тисяч трупів масові могили Вінниці та багатьох інших міст України, тоді ситуацію в Україні з'ясувала американському читачеві шикаґівська „Трибуна" дуже влучним рисунком: над могилами виморених голодом в 1933-му році мільйонів українців підноситься могутній Дух України, що в нього Сталін у божевільному страху стріляє з кулемета, а під рисунком напис: „Йосифе, тобі не збити духа!"

Теперішній новий московський диктатор, що саме кривавою „єжовщиною" здобув собі ганебну славу ката України, мав уже багато нагод переконатись, що Україна — невмируща, що її ані голодом не заморити, ані з наганів та кулеметів не розстріляти. Події, що протягом двох тижнів відбуваються в Ню Йорку у зв'язку з сесією Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, дають комуно - московським тиранам і народовбивцям нову нагоду переконатись, що немає жадної сили і навіть найбільш диявольських способів, якими можна б убити українську націю, щоб звільнитись від страшного для них невмирущого українського духа.

Ця справжня Україна, невмируща, волелюбна і завзята, зустріла їх масовими демонстраціями; коли приїхали вони до Ню Йорку, і від того часу безупину їх переслідує. Виступив Хрущов в Об'єднаних Націях із своєю забріханою пропаґандою в справі колоніялізму, — американська преса від Атлантику до Пацифіку в редакційних статтях і авторських коментарях та в листах читачів знову пригадала Україну, як одну з перших жертв комуно - московського колоніялізму, визиску і народовбивства. А на форумі Об'єднаних Націй згадкою про долю волелюбного українського народу вимірив Хрущову могутній удар в лице канадійський прем'єр Діфенбейкер.

Тим часом у совєтській пресі, хоч і трапляються тут і там брехливо перекручені згадки про нюйоркські демонстрації, дбайливо оминається будь-якої згадки про участь українців у тих демонстраціях, хоч та участь була найвидніша для глядача і для американської преси. Мало того, щоб приховати ті прояви невмирущого українського духа, забріхана совєтська преса друкує на перших сторінках, та ще й в рямках для вирізнення, як це зробила „Правда" з 22-го вересня, сфабрикований у Москві „голос українського народу", як то, мовляв, „робітники Донбасу і Придніпров'я, колгоспники Буковини і Полісся, моряки Одеси і Миколаєва, вчені, мистці й письменники Києва та всі трудящі України" думками, телеграмами й листами супроводжають свого ката Хрущова, бажаючи йому успіхів в його місії в Ню Йорку.

Не пощастило Хрущову вбити України кулею, не доконає він її й брехнями. Україна — невмируща. Вона пережила вже багатьох тиранів, переживе й Хрущова, в Бозі надія вже останнього з них.

Лекція демократії в дії

Того самого дня, коли на терені Об'єднаних Націй совєтський диктатор Хрущов гатив п'ястуком у стіл, а його кубинський підголосок Кастро впродовж чотирьох з половиною годин захлинався брехливими обвинуваченнями, на найширшому радіо - телевізійному форумі відбувалися дебати, що можуть послужити ще одним з багатьох прикладів американської демократії в дії. Дебати відбувалися між двома суперниками в кандидатурі на пост президента З'єдинених Держав, републіканцем Річардом М. Ніксоном і демократом, сенатором Джаном Ф. Кеннеді.

Темою цієї зустрічі віч-на-віч були внутрішні справи, і мільйони людей, що приглядалися цій зустрічі та прислухалися дебатам, могли раніше жалувати, що не можуть цим двом суперникам разом довірити своєї долі, обравши їх обидвох рівночасно на свого президента. Дискутанти в першу чергу признали один одному, що кожний з них змагає до тієї самої мети: зробити свою країну ще більшою і могутнішою, а свій нарід щасливішим. Вони різняться тільки у виборі метод, як до цієї мети змагати. Кожний з них уважає, що його шлях ліпший, і намагається доказувати це арґументами, признаючи щирість і чесність свого суперника у виборі його метод і в намаганнях перевести їх в життя.

Очевидно, що кожний або щонайменше більшість із тих, хто приглядався зустрічі, має свій погляд і на цих двох кадидатів і на їхні програми. У вироблюванні таких поглядів рішає багато справ, часом навіть другорядних, включно з виглядом та манерами кандидата. Але, прислухаючись таким дебатам, можна було відчувати велику приємність, радість і гордість, що живемо в системі, яку такі дебати характеризують. Це неперевершена, бо справжня демократія в дії.

Ґаммершилд і Хрущов

П'ятницева промова Хрущова несподівано зосередила міжнародну кризу довкола особи генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда. Вже того самого дня амбасадор ЗДА в ОН Джеймс Вудсворт пригадав, що Совєти стосують супроти Гаммершилда ту саму свою „політичну філософію", що її проводили у відношенні до його попередника, першого генерального секретаря ОН Триґве Лі: „хто не діє під нашою контролею, того мусимо знищити".

Коли вліті 1950 року Триґве Лі підтримав становище ЗДА й інших вільних держав проти комуністичної інвазії в Кореї, большевики повели проти нього бойкот на терені ОН і дипломатично - товариських прийнять. Але Совєти хотіли тоді лише „покарати" Триґве Лі. І тому коли Триґве Лі під натиском большевиків восени 1952-го року зрікся свого становища, вони підтримали кандидатуру Даґа Гаммершилда. Тепер справа інакша. Переконавшися, що будь-котрий генеральний секретар ОН, обраний з-поміж західніх державних мужів, у кожній міжнародній кризі діятиме по лінії міжнародного права й справедливости, єже проти волі й інтересів Москви, большевики висунули концепцію тричленного секретаріяту з правом вета для кожного члена і з надією, що совєтський член тієї колеґії зможе дістати підтримку збоку невтрального колеґи.

Автоматично виринув запит: невже Совєти підготовляють свій вихід з Об'єднаних Націй? Американський журналіст поставив цей запит Хрущову минулої неділі на совєтській „дачі" в Глен Ков, звернувши йому увагу на брак шансів, щоб міг перейти цей проєкт Хрущова про таку реорганізацію Об'єднаних Націй. Хрущов запевнив, що Совєтський Союз все одно залишиться в ОН і далі „боротиметься" за своє становище. Хрущов, очевидячки, вважає за перший етап у тій боротьбі — усунення Гаммершилда. Він рахує, що Гаммершилд піде слідами свого попередника і так само без боротьби зречеться свого посту. Тому заява Гаммершилда, що він воліє, щоб пост генерального секретаря „був зруйнований", аніж урятований шляхом компромісу щодо принципів незалежности й безсторонности, викликали таку лють у Хрущова, що він гатив п'ястуком по столі.

Зухвальство Совєтів доходить уже до того ступня, що вони посягають на контролювання Генерального Секретаріяту Об'єднаних Націй. Американські коментатори передбачають, що коли б Совєти сконкретизували проєкт Хрущова в окремій резолюції — чого, мабуть, вони не зроблять, — то за неї голосували б із 96 держав — 9 комуністичних, Куба і може ще Ґвінея, разом 11. У подібній ізоляції перебувала гітлерівська Німеччина в Лізі Націй. Тому Гітлер волів виступити з Ліґи Націй, а за яких шість років після того — розпочати другу світову війну. Не є виключене, що в дальшому ході подій Хрущов і в цьому відношенні наслідуватиме Гітлера.

Євген Онацький

АРҐЕНТИНА ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ КОМУНІЗМУ

Арґентинські урядові кола починають щораз поважніше ставитися до загрози комуністичної інфільтрації в Південній Америці. 15-го вересня інж. Альсоґарай, міністер господарства і праці, промовляючи через радіо, заявив:

„Наступ комуністів у різних частинах світу — незаперечний факт, і до нього треба поставитись з усією повагою. Існує вже ясна спроба створити в латинській Америці комуністичну базу. В нашій країні останніми часами посилилася акція систематичного проникання комунізму. Найкращою відповіддю на цей наступ був би повний розвиток нашого нового господарського пляну. В короткому часі ми осягнемо, для кожного нашого громадянина, зберігаючи всі індивідуальні свободи, умови життя незрівняно вищі від тих, що їх комуністи можуть дати своїм народам. В атмосфері повної свободи комуністична ідеологія не може витримати конкуренції з нашими методами".

„Але дійсність інакша. Комуністична ідеологія діє також конспіративно, намагаючись викликати розрухи, щоб потім накинути залізною рукою своє цілковите панування... Останніми часами комуністи звернули свою увагу на синдикати. Використовуючи тимчасові економічні труднощі і зниження життьового рівня багатьох робітників, що не знають умов, в яких живуть робітники під совєтським режимом, вони осягли деяких успіхів. На нараді, яка відбулася минулого тижня з міністрами, що мають дбати про оборону й безпеку країни, в присутності президента Республіки, я поінформував про той рух, що відбувається в лоні арґентинського синдикалізму... і одночасно відзначив потребу співпрацювати з тим конструктивним синдикалізмом, що має зайняти визначне місце в нашому національному житті, щоб протиставитися акції комуністів та пероністів. Тим часом робітники змогли вже звільнитися від деяких своїх небажаних провідників, і необхідно, не втручаючись в ці організації, співпрацювати з ними в поборюванні професійних аґітаторів, що переслідують ідеологічні і політичні (а не економічні) цілі.

„Внаслідок переведених розмов визначено цілком ясно наступне: робітники повинні знати, що організації, якими керують комуністи і пероністи, що слухають директив з-поза країни, будуть знаходитися під наглядом і будуть перешкоджені, як тільки намагатимуться ухилятись ідеологічно чи політично. Міністерство праці й суспільної безпеки негайно поінформує про це, і тоді справа вийде з-під його компетенції і опиниться в компетенції органів національної безпеки і охорони. За винятком вищезгаданого, синдикати залишатимуться цілковито вільні, і кожний, незалежно від свого способу думання, матиме до них рівний доступ...

„Проникання комуністів у синдикати має свою вагу, але ще більшу вагу має воно в інших секторах нашого життя, зокрема в університетах, в середніх школах, в деякій пресі та різних засобах пропаґанди. Комунізм діє підступно в щоденних коментарях, ніби цілком безневинного характеру, радіових коментаристів, в деяких гумористичних журналах тощо. І спирається головно на інтеліґенцію, на політиках та різнородних лібералах, що навіть не підозрівають, яку вони ролю виконують..."

Мартінес Маркес, кубинський журналіст, ще недавній президент Міжамериканської Асоціяції Преси, який мусів втекти з Куби, щоб зберегти своє життя, перепровадив в Буенос Айресі низку розмов із видатними арґентинськими політичними діячами, маючи на увазі видати потім книжку. Головна її тема — загроза комунізму в Америці. Адмірал Рохас, що відіграв рішальну ролю в антипероністичній революції 1955 р. і що був потім віце - президентом Республіки, сказав йому:

„Я не поділяю думки багатьох людей, які вважають, що комунізм — проблема не актуальна для Америки. На мою думку, комунізм, — дуже поважна проблема. В багатьох секторах нашого національного життя існує прихильне наставлення, навіть ентузіязм до подій, що в них беруть участь росіяни. Багато університетів захоплені цим ентузіястичним наставленням. Я маю відомості, що велика частина студентства відчуває живу симпатію до кубинської революції — і ця симпатія поширюється на комунізм і перетворюється у ворожість до ЗДА. Ці почування захопили й частину професорського складу. І це дуже поважна загроза, що молодь, яка за кілька років опиниться в уряді чи на чолі приватних підприємств, просякає комуністичними ідеями..." Задумавшись на хвильку, адмірал додав:

„Натомість насмілююсь сказати, що в робітничу масу ці ідеї просякають далеко менше..."

З інших розмов відзначу, ще тільки розмову з д-ром Матовим, одним із найбільш популярних діячів опозиційної урядові Фрондізі народної радикальної партії, членом парляменту, що в останніх виборах здобув найбільше число голосів. Він побував особисто на Кубі, співчуваючи кубинській революції, але, повернувшись, в низці конференцій відзначив вплив комунізму в уряді Кастра. Він сказав Маркесові:

„... В Арґентині комунізм — меншина. Але все ж я уважаю, що тепер необхідно розпочати боротьбу всієї Америки проти комунізму. За винятком студентства, де боротьба проти ЗДА перебільшується, в інших секторах життя маємо побоювання і недовір'я до кубинського політичного процесу. І тому слід понести в народні маси відповідну інформацію... Не сміємо допустити поширення комунізму в Америці. І навіть тоді, коли ми маємо шанувати засаду невтручання у внутрішні справи іншої країни, не варто перебирати міри з цією засадою, особливо в огляду на те, що уряд сам не шанує цієї засади, втручаючись у життя інших народів, щоб насаджувати в них марксизм..."

Проф. Амеріґо Ґіольді, лідер соціял - демократів, зазначив: „Комуністів в Арґентині небагато. Але вони розпоряджають величезними засобами і мають ресурси значно більші, ніж консервативні партії. Їх здатність до акції походить з того, що вони не мають власної програми, а використовують кожну нагоду, коли інші здіймають повстання. В латинській Америці вони стоять тепер за спиною кубинської революції. Крім того мають велике вміння пропаґанди. Просякають повсюди. Повсюди мають „попутників". Через невистачальність демократичної доктрини, вони досягли того, що їх доктринальні схеми переважають у політичних та економічних питаннях. Наприклад, московську теорію імперіялізму прийнято як в Арґентині, так і в усій латинській Америці. Ця теорія накидає З'єдиненим Державам Америки все можливе зло, але замовчує все те зло, що існує в Росії..."

У ЗАВОРОЖЕНОМУ КОЛІ

У числі з 18-го вересня тижневика „Бизантайн Кетолик Ворлд", що його видає Пітсбурзький (Візантійський) Екзархат, тобто Провід наших братів закарпатців греко - католицького (візантійського) обряду, вміщено редакційну статтю на теми, про які дуже рідко згадує цей пресовий півофіціоз Пітсбурзької Екзархії: відношення тут народженого покоління цієї групи підкарпатців до культурної і національної спадщини їхніх предків. Подаємо хід думок цієї передовиці, щоб поінформувати наших читачів про те, що являє собою під духово - національним аспектом ця найбільш відстала від свого европейського материка галузь нашого народу. До речі, це найстарша наша еміґрація на цьому континенті, в рядах її знаходимо вже четверте тут народжене покоління колишніх пришельців з-під зелених Карпат, з обширів теперішньої Закарпатської области, раніше Карпатської України чи Карпатської Руси (прилученої після першої світової війни до Чехо - Словаччини).

Редакційна стаття у „Бизантайн Кетолик Ворлд" на вступі подає причини, чому по стількох роках мовчанки настала крайня пора відгребати з-під попелу забуття інтриґуюче й болюче для національно збайдужілих потомків „закарпатського роду" питання: хто вони, чиїх батьків діти, яке їхнє культурне обличчя? Це тому, що „деякі духовні особи та миряни в Пітсбурзькій околиці (тут було найгустіше поселення старих закарпатців — А. Ч.) дуже серйозно призадумуються над тим — яка їхня історична спадщина". Далі сказано, що, незалежно від того, як тепер стоять їхні справи на терені ЗДА, або який був минулий і який сучасний стан країни їхніх батьків, вони повинні бути горді зі своїх великих предків... Змагаючи до дальшого й ще більшого росту тієї групи на терені ЗДА, навіть з чисто релігійних спонук — вони повинні знати свої зобов'язання щодо свого минулого.

Першим з-поміж глибоко думаючих під національно-культурним кутом зором у цій групі закарпатців був бл. пам. єпископ Василь Такач, засновник „Карпато - Руського (в оригіналі — „Русского" — А. Ч.) Історичного Товариства". Завданням цього першого за час поселення наших братів закарпатців історичного Т-ва „було — пізнання, глибші студії та ознайомлення чужинецького світу із культурними здобутками цього племени (в оригіналі „карпато - русского народу" — А. Ч.). Автор цих рядків, досить обізнаний із життям наших братів - закарпатців у цій країні, пильно читає їхню нечисленну пресу, але досі не знайшов найменшої згадки про будь-яку діяльність цього „Карпато - Руського Товариства", хоч від смерти єпископа Василя Такача, цього ревного й заслуженого для „карпато - руссів" працівника минуло вже чимало років. Значить, духовна дитина цього ідейного Владики спала довго, і ще досі перебуває в „пелюшках".

Далі довідуємось, що минулорічна шикаґовська конвенція їхньої великої і багатої братської установи під назвою „Греко - Католицької Юнії", вирішила м. ін. пробудити з довгого сну цю культурно - наукову установу. На цій конвенції ухвалено відступити кілька кімнат у приміщеннях головної централі тієї братської установи для відновленої, чи пак пробудженої конвенцією до життя, повище згаданої установи науково - історичного характеру.

Першим завданням цього товариства, читаємо в згаданій статті, є влаштування бібліотеки з відповідними матеріялами „про карпато - русский нарід в Европі та в Америці". Дальшим етапом повинно бути влаштування музею з експонатами й пам'ятками цього народу. І нарешті — заснування студентського осередку нащадків підкарпатських пришельців, зокрема з-поміж числа тих, які студіюють у трьох пітсбурзьких університетах. Ось такі цілі і поставили собі наші однокровні брати, на жаль, під диковинною назвою неіснуючого ніде на земній кулі „карпато-русского народу".

На нашу скромну думку, першим і найсвятішим обов'язком цього відновленого товариства повинно бути: поставити на всю ширину наукової дискусії і академічних дослідів проблему: хто вони? Яка фактична їхня історична назва? До якої групи причислює їх світова наука? Яка думка щодо цього фундаментального питання самих „істинно русских", тобто московських істориків, а то й їхніх наукових установ, академій тощо. Щойно потім, упорядкувавши свою „книгу буття" на мапі світу, слід подумати про інші справи. **А. Ч.**

СИНОВІ

Саджай на кручах
вишні і черешні,
Дубами од вітрів одгороди,
Щоб розцвіли вони
у дні прийдешні
Над синюватим кольором
води...
Обов'язково викопай криницю
В глухім степу, далеко од села.
Комусь із неї випаде напиться
У справжню мить —
і вже тобі хвала...
Будують дім — цеглину
принеси ти
І поклади — хай вищає стіна.
Хтось буде жити тут,
дітей родити,
Справляти свадьби,
щоб весна-красна
Не одцвітала без людського
сміху,
Без радости і без прекрасних
мук. —
І мати будеш ти
найкращу втіху,
Бо в домі тім —
діяння твоїх рук...

ВАСИЛЬ БОНДАР

ЗГАДКИ ПРО УКРАЇНУ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ

У зв'язку з минулотижневим ганебним виступом Хрущова в Генеральній Асамблеї Об'єнаних Націй появилось в американській пресі дуже багато згадок про Україну на ілюстрацію існуючого совєтського колоніялізму. Одні з них — у редакційних статтях і коментарях — інші в голосах читачів, в їх листах до редакцій. Наприклад:

„Зірки на небі і хаос на землі"

„... У проєкті резолюції п. Хрущова в справі колоній є, наприклад, відклик до „вільно висловленої волі і бажання народів". Яку форму має прийняти вислів тієї волі? Чи ту саму нагоду дістануть також Мадярщина, Польща, Східня Німеччина, Тибет, Північна Корея і багато інших країн, які є тепер під комуністичним володінням, — не забувши України? Чи може світ має повірити Хрущову на слово, що Мадярщина є вільна, а тільки Альжир поневолений?! Такі і с т о р ії, включені у доктрину Хрущова, є тільки частиною того обману, що його совєтський прем'єр пробував продати Генеральній Асамблеї..."

(„НИ Геральд Трибюн" з 24 ц. м., передова стаття).

„Думаючи думками Хрущова"

„Сайрус Ітон звернувся до нас з закликом, щоб ми вдумались в постать Хрущова, уявили собі, що ми є ним і дали відповіді, „розумні й розважні", відповіді. Мої зусилля вдуматись, що я є Хрущовим, дали у висліді такі ретроспективні думки: „Я, як Хрущов, пригадую собі, що в 1933 році проводячи програму запланованого голоду, я вбив близько п'яти мільйонів українців. Мене нагородили за той успіх становищем комуністичного шефа в Україні в 1938 році. У тому одному році я перевів чистку, яку авторитетні люди обрахували на 400,000 вбитих чоловіків, жінок і дітей. Особисто вважаю, що їх було більше, бо в одному малому місті Вінниці я наглядав винищення понад 12,000 осіб. Я добре про це тямлю, бо було тоді чимало свідків і знаю, що у вільному світі є на це документи. Інколи бувала нагода для смаковитшої приправи в таких операціях, як ось, наприклад, багато пізніше на Мадярщині, де мені вдалося виманити Імре Надя і ген. Паль Малетера з їх доброї криївки та спонукати їх віддатися в мої руки. А що стосується того, що маю сказати на Об'єднаних Націях, то воно не має великого значення, бо ж преса — як каже п. Ітон — однаково все перекрутить. Він забув, видно, як я сам відаю нашою пресою, в Росії, де інколи і я пишу статті — очевидно під чужими прізвищами".

Що стосується мене самого, малого невідомого бизнесмена, то не має значення, що я скажу. Але, коли така визначна фігура, як Сайрус Ітон забирає публічно слово, то його слова мають значення. Для мене цілком незрозуміло, як він може не бачити небезпеки, що загрожує З'єдиненим Державам, коли він прославляє могутню державу, яка за свою ціль поставила собі уярмлення нашої країни". —

Мелвіл Г. Боррі, Брайсел, Н. Дж. („НИ Геральд Трибюн" з 26-го ц. м., Листи до Редакції").

ОНО

У НАШОМУ ВИМБЛЕДОНІ

(2)

Так чи так, то були незабутні чарівні дні, „шампан насущної дійсности", до яких можна мати тільки одне застереження й один жаль: чому вони приходять, щоб так скоро відійти!... Оце вже тиждень минув від часу, як чемпіон Король тарахнув останній м'яч турніру в фінальній зустрічі з Воробкевичом; я свідомий того, що пані Стецик уже в своєму Торонті, Король у Дітройті, д-р Соколовський у Шикаґо; що на „Союзівці" тепер тільки невтомні Данило Слободян, Володимир Квас і (собака) „Чемний" відпочивають „сном та трудами здолані" — проте „каценяммер" безупину муляє коло серця і тягне мене на „Союзівку". Чи не краще було не їхати — не знати, ніж тепер страждати?..

Трохи про іншу „— івку"

Але годі сентиментальничати — обібрався в журналісти, то й пиши про „Союзівку": яке перше враження на тебе справила? як ти її бачив? у який бік (якщо взагалі) розчарувався?..

Отже, так: усе, що дотепер Ви про „Союзівку" читали — хай воно з-під пера найкращих письменників — для Вас „фуч"!.. Вам хочеться щось цілком інше, цілком нове писати.

Мені пригадується епізод з американськими вояками у Відні, у 1945 році... Спільно листа до гарної „пін-ап ґерл" писали. Один написав, став читати, а другий — хап! — подер і заявив: "Let me write my way!"... Така сама доля стрінула і його листа — хтось ще інший вірив, що він найкраще напише. І так далі, бо "...let me write my way about Soyuzivka!"....

Та ще заки писати про „Союзівку" — коротко про іншу „— івку", повним назвищем: „Кобзярівку". (В цей момент мені — пробачте за некультурність — икнулося, а це значить, Дада Рак, десь на Лонґ Айленді, сказав: „Оо, вже ОНО новий любовний лист до футболістів пише...").

Молоде покоління наших спортовців повинно знати, що в рр. 1927 - 1931, на правому лучнику львівської „України", а в роках 1931 - 1939 на середині нападу ужгородської „Руси" грав один з найбільших пробойовиків - стрільців, яких видала Західня Україна. Володимир Іван (насправді метрикально Іван Володимир) Кобзяр. Ще 1948 р., уже 39-річний, як тренер і змагун в одній особі, вів напад української збірної на Олімпіяді ДП (тоді Україна перемогла Литву й Польщу по 5:1, а це — разом з тріюмфами в тому ж відношенні 5:1 над Юґославією й Мадярщиною — дало нашим хлопцям перше місце й золоту медаль). Після перемоги над Польщею Ваш слуга, під Шевченка писав про Кобзаря (що в тих змаганнях злобув двоє воріт):

„Грай, Кобзарю!" — глядачі
гукають...
Кобзяр шкварив ґоль за
голом,
Аж ворота гнулись,
Аж Пилявці, Жовті Води
І Корсунь проснулись..."

Я знаю Володю з гриця (грали ж ми разом в тій самій дружині — він на лучнику, я на воротах) — і знаю з життя. Тому, якщо маю ставити нинішнім спортовцям приклад до наслідування, то мій перший вибір завжди готовий: Володимир Кобзяр...

Тепер „Кібз" ніби не той став: наламавшися пів-віку в чужі (футбольні) ворота — тепер він хоче спокутувати гріхи молодости, відчинив власні ворота й, за песій гріш, обслуговує гостей у власному пансіонику, який поставив на ноги з нічого працею власних рук і рук своєї родини.

Та це тільки ілюзія: насправді Кобзяр лишився тим, чим він був. Праця над поширенням свого пансіону (в скорому часі має бути все — з плавальнею, танцювальнею і тенісовим кортом включно — баґри цілими днями порють - орють, як колись Кобзяр на площах Галичини й Закарпаття...) — ця праця, кажу, додаткова, над вирощуванням грибів, не перешкоджають Кобзяреві вирощувати пляни про створення умов праці й розвитку наших спортових клюбів по цей бік океану. А що „Кібз" у „формі", про це хай говорять факти: його внук старший, ніж наймолодший синок (якого люди радили охрестити „О - стап"!..).

Кажуть, що Кобзяр намучившися доволі в Ню Йорку, подався в розшуки за годящим місцем для своєї родини. Так до Гантеру забрів. Опинившись на місці, де дві річки (як Чорна Тису Білу на Закарпатті) доганяють, „Кібз" заплакав, а далі, за св. Андрієм (на київських горах) заявив: „На цьому місці... я вам покажу, що на цьому місці Кобзяр поставить!" Отже, прошу тільки терпеливости — Кобзяр має всього-навсього 51 рік...

Замість писати про Гантер, віддам голос авторитетам. Пишучи про відомого маляра Михайла Мороза, якого відомий критик Мікель Островерха з Мікель-Анджелем порівнює, Еко (ніби словами Мороза) каже:

.....Гуцул си жюрит.
В Кетскіл си Космач малюю
Аж си порох курит"...

А Мороз іменно в Гантері свій Космач малює. Тепер, дорогі Читачі, уявляєте, куди я сил до тенісового турніру набиратися заїхав.

Побут в „американському Космачі" мав аж три благородні наслідки: я відпочив нервово, втратив (при рекордовому поглочуванні рекордово смачних страв пані Кобзяр) шість фунтів ваги і стрінув тут маляра П. Холодного, свого колишнього професора (української мови) й... учня (англійської мови) — д-ра Саву Никифоряка та проф. М. Заклинського, що ходить тут (як Бабіїв леґінь) „в кожусі, але босо". Але наближався турнір, а я десять днів не бачив ракети. Щоб трохи повправляти і закліматизуватися — я, в вівторок, перед турніром, зробив скок на поблизьку „Союзівку".

СВОБОДА SVOBODA
SUBSCRIPTION RATES:
One year ....$ 12.00
Six months 6.25
Three months 3.25
Jersey City & Foreign Rates:
One year $14.00
Six months 7.50
Three months 4.00
For UNA members monthly 65¢.
ПЕРЕДПЛАТА:
На рік $12.00
На пів року 6.25
На три місяці 3.25
В Джерзі Сити і закордоном:
На рік $14.00
На пів року 7.50
На три місяці 4.00

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Студійна Конференція в Клівленді, Огайо

10 і 11 вересня Українсько-Американське Студентство Товариство ім. А. Коцка в Клівленді при співпраці Укрїнсь-Студ. Громад Дітройту, Ню Йорку, Нюарку та Шикаґо урядило студійну конференцію й перший день нарад присвятила темі „Впливу Тараса Шевченка на українське національне відродження".

Того дня виголошено 4 реферати: „Націоналізм в поезіях Т. Шевченка", представника з Дітройту Д. Квітковського; „Тарас Шевченко та Кирило - Методіївське Братство" — Д. Голубець з Клівленді при співпраці Українськжавности в творах Т. Шевченка" — А. Бедрія з Нюарку і „Народні цінності Т. Шевченка" — В. Голода з Шикаґо.

Реферати були старанно приготовлені, і їх вислухали з інтересом. Конференція почалася привітом голови Укр. Студ. Тов. ім. А. Коцка. Вступне слово про сучасне завдання українського студентства виголосив проф. д-р Пап в гарній формі і глибоким змістом.

Привіти складали представники НТШ, Українських Злучених Організацій, Українського Банку на Пармі, де відбувалася конференція, Тов. Інженерів, СУМИ, Пласту, Українського Музею в Клівленді, Лікарського Тов і Ліги Української Молоді Америки.

Організатори видали програмку конференційних днів. Бракувало в ній бодай одної сторінки про історію Студ. Товариства Адама Коцка. В цьому році припадає 50-ліття смерти А. Коцка від польської кулі.

Після рефератів відбулася дискусія.

Гарно продумана конференція досягла б більшого успіху, коли б організатори постаралися урядити виставку літератури, яка відноситься до життя та творчости Т. Шевченка. Здійснити це було легко, бо в Клівленді є Музей й є люди, що мають поважну Шевченкіяну.

Вечером відбувся студентський баль. Другого дня учасники конференції були на Богослуженнях а після того почалася організаційна частина конференції. — Нарадами провадив С. Хемич.

Л. Бачинський

Дирекція Університету Українознавства при НТШ, повідомляє ВШ. Студентство, що Другий Цикл Викладів осіннього семестру 1960/61 відбудеться в суботу, дня 1-го жовтня ц. р., від год. 2-ої по полудні в домівці НТШ при 302-304 Захід 13-та вул. Запрошуємо українське студентство до якнайчисленнішого відвідування викладів. Поїзд підземки: ІНД — 8 Евню, або ІРТ — 7 Евню, зупинки на 14-ій вул.

П'ята Високошкільна Конференція СУСТА

(Ю. Г.). — Одною з важніших подій під час академічного року, яка вже зістала традицією в нашім студентськім житті, є відбуття Літньої Високошкільної Конференції Союзу Українських Студентських Товариств Америки. Цього року припадає п'ята річниця від того дня, коли друга Управа СУСТА перевела Першу Літню Високошкільну Конференцію на Союзівці. Тепер четверта Управа заплянувала й підготовила П'яту Високошкільну Конференцію на дні 8—9 ховтня б. р. Господарем Конференції, яка відбудеться у Вашингтоні в залях Говард університету, є УСГ Вашингтон.

Перша частина Конференції буде присвячена пам'яті Адама Коцка в п'ятдесяту річницю його героїчної смерти. Святочну доповідь виголосить друг Зенон Голубець, заступник голови Українсько-Американського Студентського Товариства ім. Адама Коцка в Клівленді. В цій частині також буде відчитана відозва Управи СУСТА і Головної Екзекутиви ФКУ в справі проголошення Року Українознавчої Катедри.

Студійна частина Конференції відбудеться під загальною темою „Політично-правний статус України" і складатиметься з трьох доповідей. Першу доповідь на тему „Статус України з погляду міжнародного права" виголосить друг Константин Варварів з Вашинґтону. Другу доповідь — „Статус України з погляду державного права" — виголосить друг Петро Потічний з Ню Йорку. Друг Олег Єржківський з Вашингтону закінчить третьою доповіддю на тему „Політично - економічний статус України". По доповідях призначено доволі часу на ширшу дискусію, де кожний учасник зможе висловити свою думку.

Управа УСГ Вашингтон поза технічною підготовкою Конференції, зайнялася приготуванням репрезентативного Студентського Балю, який відбудеться в суботу вечором. В неділю учасники Конференції зможуть оглянути Вашинґтон зорганізованою групою під проводом членів УСГ Вашингтон.

Управа СУСТА закликає всіх студентів до численної участи в П'ятій Високошкільній Конференції, яку переведуть виключно студентські сили. Тема Конференції є дуже контроверсійна й вповні на часі. Тепер, коли Хрущов уживає українську делеґацію при ОН для своїх імперіялістичних цілей, коли американські журналісти називають Україну „провінцією Росії", ми, українські студенти, мусимо задержати правильний погляд на політично - правне існування України. Тому нас, студентів, а головно членів громад Східного Побережжя, не повинно бракувати на цій Конференції. Управа СУСТА запрошує все громадянство Вашинґтону й околиці прибути на Високошкільну Конференцію й активною участю підтримати діяльність українського студентства Америки.

Обрано старшину Українського Акад. Козацтва „Запорожжя"

Виконуючи постанови резолюції Генеральної Ради Козацької Українського Академічного Козацтва „Запорожжя", Президія Стосеместрового Ювілею Козацтва скликала 11 вересня в Ню Йорку Козацьку Раду, на яку прибули голова Ювілейного Комітету адв. Олександер Микитюк, чесний Батько проф. д-р Василь Одинський, козачка мґр. Стефа Жуковська, козачка Іванна Довганчук, козак Мирослав Мельничук, козак Сильвестер Довганчук, козак Ол. Соколишин та голова Буковинської Громади суддя д-р Іван М. Новосівський, як також сеньйор „Чорноморя" інж. Іван Жуковський. Останні два частинно прислуховувалися лише в характері гостей.

На порядку нарад стояли три питання: звіт і розв'язання Ювілейного Комітету, вибір старшини й видання Ювілейного Альбому „Запорожжя". Звітну частину почав голова Ювілейного Комітету адв. Ол. Микитюк, фінансову частину реферувала мґр. Стефа Жуковська, яка подала, що приходів було $1,176.18; розходів $1,131.62; остача $44.56. Тут не враховано поштових і телефонічних видатків деяких членів комітету. Отворено окреме банкове конто „Запорожжя" для видання Альбому, на який д-р Евген Омельський пожертвував вже 200 дол.

Слідував звіт секретаріяту, який вислав понад 250 листів, одержав 175, не рахуючи 50 привітів. Вислано обіжник, написано ряд статтей до нашої преси та видано багато ілюстровану однодніку.

Голова подякував за працю комітетові, особливо його почесному голові чесному Батькові проф. Юліянові Завянському, ініціяторові ювілею, а також іншим членам комітету. Рада Козацька одобрила звіт з подякою комітетові та його уповноваженим в світі, приймаючи рішення уважати працю Ювілейного Комітету за закінчену, розв'язуючи його.

Наступною точкою було обрання старшини Козацтва, згідно з Резолюцією Генеральної Ради, відбутої з нагоди Ювілею, яка постановила відновити діяльність „Запорожжя" у вільному світі. На старшого обрано чесного Батька Василя Одинського, найстаршого члена „Запорожжя", заступника — Мирослава Мельничука, на писаря Ол. Соколишина, старшого юнаків: Сильвестра Довганчука і скарбника Стефу Жуковську. Новообрану старшину „Запорожжя" привітав із вибором голова Буковинської Громади суддя д-р Іван М. Новосівський, який виявив свою співпрацю та піддержку. Обговорено ряд питань, пов'язаних із працею Козацтва, намічено вкладку одного доляра місячно та порядок відбуття засідань „Запорозької" Старшини.

Останньою точкою було обговорення видання Ювілейного Альбому „Запорожжя", в який мало б увійти 50 знимок, зроблених під час ювілейних святкувань, непоміщені матеріяли в однодніці та ще надіслані рідкісні „Запорізькі" знимки та матеріяли. Коли ще дехто із Запорізької Братії в світі має їх, то старшина прохає вислати на руки скарбника. Вкоротці старшина розішле обіжник-звіт з докладними розчисленнями, а також прохання до членства надсилати свої пожертви на видання Ювілейного Альбому „Запорожжя", на руки скарбника. Ювілейні знимки „Запорожжя", з яких частина є в кольорах, прохається замовляти в скарбника. Старшина буде вдячна за суґестії відносно видання Альбому та нові надіслані матеріяли. Старшина „Запорожжя" постановила уважати уповноважених надалі представниками „Запорожжя" у вільному світі. Також прохається подавати адреси членства й тих членів, які непоміщені в однодніці.

БОРІМОСЯ! ПОБОРЕМО!

Старшина
Українського Академічного Козацтва „Запорожжя".

Успіхи українських студентів на Університеті Каліфорнії

Головний осідок Університету Каліфорнії в Берклі притягає до себе також українців з усіх закутин Америки і Канади. Цього року три українці добилися гарних успіхів.

В ділянці економіки Володимир Бандера оборонив докторську дисертацію на тему „Чужинний капітал в східній Европі між двома світовими війнами". Попереднього року Бандера був відзначений нагородою Західньої Економічної Асоціяції за визначну статтю з теорії економіки.

В ділянці шкільництва, М. Ґулуцан закінчує токторську дисертацію „Про впливи суспільних відносин на психіку дітей". Уродженець Канади, п. Ґулуцан добре володіє українською мовою та цікавиться українськими справами. Він викладатиме вже цього року на Університеті Британської Колумбії у Ванкувері.

Не меншим є і успіх нашого визначного публіциста Василя Гришка, який одержав маґістерський ступінь у бібліотекарстві. Пан Гришко займатиме пост бібліотекаря в слов'янській секції на Університеті Вашингтону. Як відомо, Університет Вашинґтону в останніх роках зробився поважним осередком слов'янських студій на західньому побережжі Америки.

Хочеться вірити, що Університет Каліфорнії, положений в прекрасній околиці метрополітального Сан Франсіско, притягатиме до себе українських студентів також і в будуччині. Цим напевно радітиме українська громада в Сан Франсіско, яка в останніх роках значно зросла та добилася добрих успіхів в громадському та церковному житті.

Н. А.

Українська Хроніка

● **Михайло Погорецький,** дотеперішній головний редактор часопису „Новий Шлях" у Вінніпеґу зрезиґнував 2-го вересня ц. р. із свого втановища в редакції „Нового Шляху" і праці у його видавництві. Дирекція видавничої Спілки „Новий Шлях" заанґажувала з днем 5 вересня на становище співредактора цього часопису ред. Василя Софронова - Левицького, донедавнього співредактора часопису „Вільне Слово" в Торонті.

● **Українське Академічне Товариство „Зарево" у Филаделфії** влаштовує в суботу дня 1-го жовтня ц. р. Академічний вечір, у програму якого увійде доповідь інж. Дмитра Андрієвського на тему „Українська молодь на чужині й український націоналізм". Доповідь відбудеться в суботу, о год. 6,30 вечера в залі Українського Клюбу при 23-ій і Брави вул. у Филаделфії.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 30-го вересня ц. р., в рямцях щотижневих вечорів відбудеться доповідь Бориса Ржепецького на тему „Дорожні враження з Канади через Клівленд, Шикаґо і Вінніпеґ, де має бути побудований пам'ятник Т. Шевченкові". Доповідь буде ілюстрована кольоровими світлинами. Початок о год. 8-ій веч.

ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ
у ФИЛАДЕЛФІЇ

СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ 1960 р. — год. 7:30 веч.
Домівка Союзу Українок, при вул. Френкліна 909 Н.

Володимир Дорошенко

виголосить ДОПОВІДЬ під наг.:

ДІТИ В ЖИТТІ І ТВОРЧОСТІ ШЕВЧЕНКА.

ГОСТЯМ РАДІ!

ГОЛОВНА УПРАВА ДОБРУС'у в США
повідомляє, що

в суботу, 15-го жовтня ц. р.

відбудеться

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ в НЮ ЙОРКУ

5-ий З'ЇЗД ДОБРУС'у

а також

КОНЦЕРТ І БЕНКЕТ
для відзначення його 10-річчя.

ПОЧАТОК З'ЇЗДУ: в год. 11:30 дня
КОНЦЕРТУ: в год. 6:30 веч.
БЕНКЕТУ: в год. 9:30 веч.

Запрошуємо Українські Організації та Вельмишановне Українське Громадянство.

Докладна програма буде проголошена в афішах та в часоп. „ПРОМЕТЕЙ".

Квитки на концерт-бенкет за попереднім замовленням до 7-го жовтня, на адресу:
Ів. НЕСЕНЮК, 99 Евє. "С", Н. Й. 9. тел.: YU 2-0669

Увага! Увага!

Чоловічий хор „Гомін" з Ню Джерзі
влаштовує

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться

в суботу, дня 1-го жовтня 1960 р.
в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
35-37 Іст 23-та вул. — в БАЙОНІ, Н. Дж.

ПОЧАТОК: 8:30 веч. **ВСТУП:** $ 2.00

Грає знана оркестра Б. ГІРНЯКА в повному складі.
Заспіває п. ІГОР РАКОВСЬКИЙ.

В ЧАСІ ЗАБАВИ РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ!
Хто хоче добре забавитись — хай приїжджає до Байону.

ЗАБАВОВИЙ КОМІТЕТ

Увага! Увага!

ШИКАҐО й ОКОЛИЦЯ!

Субота, 1-го жовтня 1960 р.

ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора
АВДИТОРІЯ ШКОЛИ ШОПЕНА
ШИКАҐО (вул. Райс і Кемпбелл).

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

з приводу 10-ліття існування

УКРАЇНСЬКОГО ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ
„СУРМА" в ШИКАҐО

Мистецький керівник: ЮРІЙ ЯРИМОВИЧ.

В програмі також виступ
відомої **ТАНЦЮВАЛЬНОЇ ГРУПИ**
під мист. керівництвом: **Р. ТЯГНИБОКА.**

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшов від нас у Вічність Наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ШВАҐЕР,

бл. п. д-р Михайло ГОДОВАНЕЦЬ

Складаємо щиру подяку всім, хто прийшов нам з поміччю та потіхою у нашому великому горі.

Щиро дякуємо Високопреподобним Отцям Духовним: о. дек. Олександрові Трешневському, о. Василеві Головінському і о. Романові Кобринові за відслуження похоронних відправ та о. Стефанові Хабурському — Торонто, о. Стефанові Малашкові — Фенікевіл і о. Володимирові Грабцеві за відправи Панахид і Служб Божих у їхніх церквах.

Ми глибоко вдячні за прощальні слова над домовиною Покійного о. пароховi Василеві Головінському, д-рові Миколі Рибакові, мґ-рові Іванові Скочилясові і п. Романові Щуці.

Особлива подяка д-рові Емілеві Гарасимові за переведення складної операції та за виняткову сумлінну й жертвенну опіку над хворим.

Окремо зворушено згадуємо теплу опіку над хворим і над нами нашої дорогої приятельки Івасі Савицької.

Сердечно дякуємо п. Галі Рудавській-Пиріг, яка, під час недуги Покійного, багато допомогла фаховим піклуванням.

Пані С. Оранській вдячні за труд, який вона вклала у підготові поминок.

За участь в Похоронах та за квіти, телеграми і листи дякуємо Пластовому Куреневі ім. Войнаровського, Куреневі Сіроманців, Шуте енд Кертінґ Ко. і працівникам бібліотеки при Темпл Університеті.

Всім Приятелям і Знайомим, які надіслали квіти, телеграми і листи та зложили жертви на Служби Божі та інші благородні цілі, — Господь нехай відплатить сторицею.

Наша щира подяка всім Тим, які прибули з Ню Бритен, Рочестеру, Бриджпорту, Ню Йорку, Балтимору, Клівленду, Кемдену, Вашингтону та з інших міст, щоб віддати останню прислугу Покійному.

Похоронному заведенню М. Насевич дякуємо за сумлінне виконання обов'язків.

ГАЛЯ ГОДОВАНЕЦЬ — дружина
ЮРІЙ — син
ВОЛОДИМИР — брат
Інж. Лев і Стефанія **ПУШКАРІ**
Інж. Зеновій і Стефанія **КОХАНОВСЬКІ**
Д-р Володимир і Стефанія **ПУШКАРІ** —
шваґри і шваґрові

Филаделфія, вересень 1960.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Увага! Увага!

АЛЛЕНТАВН і ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 2-го жовтня 1960 р.
в год. 5:00 по полудні
в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в НОРТГЕМПТОН, Па.
при 1769 Newport Ave. — Northampton, Pa.

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

на які запрошені представники і конвенційні делеґати наступних Відділів УНСоюзу:

АЛЛЕНТАВН	147, 151
БЕТ	95
БЕТЛЕГЕМ	47, 288
ІСТОН	137, 438
ЕМЕРАЛЬД	205
НОРТГЕМПТОН	44, 318, 442
ОРМРОД	124
ПАЛМЕРТОН	369

До участи в цих Зборах запрошені теж всі Члени УНСоюзу та місцеве Українське Громадянство.

В програмі Зборів:
ЗВІТИ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ, ВИБІР НОВИХ ОРГАНІВ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ, ПЛЯНУВАННЯ НА МАЙБУТНЄ.

У Зборах візьме участь:

д-р Ярослав Падох
головний секретар Українського Народного Союзу.

ОКРУЖНА УПРАВА

В НЕДІЛЮ, 2-го ЖОВТНЯ 1960 р. **Год. 3:00 по пол.**
на грищі Укр. Спорт. Майдану — при 31-ій Еве. і 124 вул., College Point, L. I.

— відбудуться —

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
— між —

УСК Ню Йорк — DEUTSCH UNGARN

ПЕРЕДЗМАГ: год. 11:30: УСК "Б" дружина — DEUTSCH UNGARN "Б" дружина
год. 1:15: УСК "ІБ" — DEUTSCH UNGARN (резерва)

ДОЇЗД на площу автом: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо Rodman St., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-ої Еве. наліво.

Увага! ГАРТФОРД, НЮ ГЕЙВЕН і ОКОЛИЦЯ КОННЕКТИКАТ! Увага!

ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОГО ТАНКУ Оленки Ґердан

при співучасті: **НАТАЛКА ГЛОБА** — рецитація
ЮРІЙ ЦИБРІВСЬКИЙ — піяно
ТАНКОВА ГРУПА „ТИРСА"

в неділю, 2-го жовтня 1960 р. — год. 5:00 вечора
Заля **ШКОЛИ БИРНСА** — вул. Патнам — Гартфорд.

Т. ШЕВЧЕНКО
КОБЗАР

ЦЕ найновіше ВИДАННЯ КОБЗАРЯ!
(дійсна величина 6 × 9 інчів)

БУДУЄМО ПАМ'ЯТНИКИ Т. ШЕВЧЕНКОВІ З ҐРАНІТУ І БРОНЗУ, ЗБУДУЙМО ТАКОЖ ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК!

У КОЖНІЙ ХАТІ

Кобзар Т. ШЕВЧЕНКА

ПОВИНЕН БУТИ,
БО ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ЖИВИЙ
ПАМ'ЯТНИК!

Саме тепер вийшов з друку новий КОБЗАР, — це повне народне видання з поясненнями проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького. Гарний папір, тверда полотняна обкладинка з золотими витисками, в окремій обгортці з целюльоїду, 464 сторінок друку, величина 6 × 9 інчів.

ЦЕ ДІЙСНО ЛЮКСУСОВЕ ВИДАННЯ

Української Вільної Академії Наук і Клюбу Приятелів Української Книжки в Канаді.

Ціна приступна, бо всього $ 7.50

Поодинокі готівкові замовлення виконує

Ukrainian Book Club
BOX 3597. B.
WINNIPEG, Man., Canada

ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО ЦЕЙ КОБЗАР — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ВСІХ, А ГОЛОВНО ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ.

(ВИРІЗАТИ, ВИПОВНИТИ І ВИСЛАТИ)

ЗАМОВЛЕННЯ

До Адм. КЛЮБУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

Оцим замовляю найновіше видання Кобзаря з поясненнями проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького і пересилаю — $ 7.50

Кобзар прошу слати на адресу:

. . . .

. . . .

. . . .

Дня . . . .

ЦІКАВА ВСЯЧИНА

ЛІТАКИ ЗІ СКОРІСТЮ ПОНАД ТРИ ТИСЯЧІ КІЛОМЕТРІВ НА ГОДИНУ.

Літак стає головним засобом комунікації, і на його удосконалення звернено всі здобутки найновішої техніки. Літак може перевозити по 100 пасажирів та відбувати безперервний лет на віддаль 6,500 кілометрів.

Новозбудований американський літак, що має назву — „Б-70" зможе свої полети відбувати у висоті 24,000 метрів, зі скорістю 3,200 кілометрів на годину, — це є три рази скорше ві скорости звуку, так, що подорож між Ню Йорком і Парижем мала б тривати дві години. Помимо такої шаленої скорости літак має великі розміри, так, що враз з потрібним до лету навантаженням та пасажирами його вага виносить 225 тонн, при чім зможе відбувати він лет на віддаль 13 тисяч кілометрів. Кошти такого літака виносять 52 мільйони долярів.

У Франції збудовано новий тип літака, який названо „Атар", і цікавий він не тільки тим, що зможе осягати скорість від 3 до 4 тисяч кілометрів на годину, — а ще більше цікавий він тим, що не має крил, а має вигляд видовженого валка, щось в роді „сигарки". Це викликало зацікавлення серед світової авіяційної промисловости, яка постійно робить старання над удосконаленням авіяції.

НАЙБІЛЬШІ МІСТА — МАЮТЬ СВОЇ ПРОБЛЕМИ

Загально відомим є це, що Ню Йорк, це найбільше місто, яке має також найбільше число „хмародерів" — але місто це має також свої проблеми, як зберегти чистоту, каналізацію, та гігієну вулиць, підземних залізниць і т. д.

Найновіша статистика подає, що населення Ню Йорку зменшилося на яких 200 тисяч мешканців, які опускають місто, і переселюються в поблизькі околиці, щоб мешкати на здоровому повітрі. Згідно зі статистичними даними найбільше число мешканців має столиця Японії, Токіо, що начислює 8,471,600 мешканців, за ним слідує Лондон із 8,240,000 мешканців, а тоді слідує Ню Йорк із 7,771,500 мешканцями.

Ню Йорк — це місто, яке має найбільше число найвищих і найбільших домів, та враз зі своїми передмістями має понад 13 мільйонів населення, — майже всіх народностей, бо на підставі статистики устійнено, що в Ню Йорку живе більше число жидів, як має їх ціла жидівська держава Ізраїль та більше число італійців від італійської столиці Риму.

НОВІ ЗАСОБИ МІСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Дотепер найвигідніший засіб міської комунікації — це автомобілі, та автобуси, і майже кожне місто пов'язане цілою сіткою автобусових ліній та „таксівок", що за невеликою оплатою перевозять денно тисячі пасажирів, усуваючи з міст не лише, колись популярні, „фіякри" а також і „трамваї".

Теперішній поступ техніки заповідає, що міську комунікацію будуть виконувати гелікоптери, які заступлять автомобілі та автобуси. Гелікоптери вигідніші і не потребують коштовних доріг, а в додатку мають змогу скорше порушуватися, чим автомобілі. Кориснішa комунікація гелікоптерами тому, що вони можуть мати свої стації на дахах домів чи фабрик, бо вони можуть підноситися вертикально, і можуть перевозити від 5 до 50 пасажирів.

У Филаделфії одна автомобільна фабрика випродукувала новий тип автомобіля, який названо „геліджіп", який зможе їхати по землі, плисти по воді, а також літати в повітрі. Це заповідає йому великі успіхи не тільки в комунікаційній системі, але і в будучій війні, бо він немає жадних перешкод від води, болота, ровів, чи горбів, бо зможе їх перескакувати, як діточі забавки.

МІСТ, ЩО КОШТУЄ СТО МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

В стейті Мишиґен викінчено будову моста, довжина якого виносить 8 кілометрів, а висота його головних веж виносить 168 метрів, що рівняється висоті 50 поверхового хмародера. Міст цей уважається одним з найдовших мостів в світі, а кошти його будови виносять 100 мільйонів долярів.

Проєкт мосту виконав американський специяліст інж. Д. Штайман, що на протязі свого 70-літнього віку виконав понад 300 проєктів різних гігантних мостів, що є майже по всіх американських державах.

ЩО КОШТУЮТЬ ВОЄННІ ЗБРОЄННЯ?

Помимо постійних закликів та проєктів повного роззброєння — видається астрономічні суми на модерне та механічне озброєння, яке пожирає майже всі засоби прибутків головніших держав.

Один літак бомбовик коштує пересічно понад 8 мільйонів долярів, а один воєнний корабель „літаконосець" коштує приблизно 300 мільйонів долярів, за яку то суму можна б збудувати ціле місто.

На підставі переведених обчислень устійнено, що в третій світовій війні смерть одного вояка буде коштувати приблизно 100 тисяч долярів, які вже тепер на це витрачаються.

ГРУБІСТЬ ЛЕДУ НА ПІВДЕННОМУ БІГУНІ

На підставі дослідів устійнено, що ледова поволока Південного бігуна має 2,530 метрів грубости, і лід цей лежить на скалі, яка находиться 275 метрів над поземом моря.

З тих самих джерел довідуємося, що в полярній полосі південного бігуна відкрито також пасмо гір, які в деяких місцевостях доходять до 2,700 метрів, а в їх нутрі є поклади деяких вартісних мінералів.

ДОСЛІДИ МОРСЬКОГО ДНА В ГЛИБИНІ 10,900 МЕТРІВ

При помочі найновіших винаходів людина здобуває не тільки найвищі шпилі гір, та міжплянетні простори а також і глибину океанів, яка є одною з найбільше недоступних. При помочі відповідного апарату, який названо „Батіскаф-Трієсте", американський офіцер фльоти полк. Д. Волч та інж. Х. Пікард, син відомого дослідника проф. Пікарда, занурилися на дно океану до глибини 10,900 метрів, потребуючи 4 години і 38 мінут на занурення, а 3 години і 27 мінут на виплив на поверхню. Виправу цю переведено на Тихому океані недалеко острова Ґуам, та виявлено, що в глибині океану є живі, різних розмірів сотворіння, як також сильні течії води, які як шорокі ріки, пливуть зі шаленою скорістю.

РЕКОРД ЛЕТУ В СТРАТОСФЕРУ

Американський майор авіяції Д. Г. Сімонс відбув лет в стратосферу і осягнув висоту 35,700 метрів. Подорож ця тривала 32 години.

Слід зазначити, що недавно переведено також подібні проби ракетним літаком, який осягнув висоту понад 38 тисяч метрів, але його побут в тій висоті тривав тільки кілька хвилин.

МІСЯЦЬ ЯК ПОСЕРЕДНИК МІЖПЛЯНЕТАРНИХ РАДІОПЕРЕДАЧ

Представник Міжнародної Наукової Радієвої Унії, Джемс Треклер доводить, що місяць може бути посередником в міжплянетарних радіопередачах. Він виясняє, що переведені в тій ділянці проби, і передачі при помочі відповідного апарату радієві „вібрації" були передані на місяць, які опісля вернулися назад на землю, що підтверджує припущення, що місяць може бути використаний для посередництва в будучих міжплянетарних радіопередачах.

ТАКОЖ УДОСКОНАЛЕННЯ

В місті Ноґожа в Японії побудовано арешт для п'яниць з гуми плястичного матеріялу, щоб арештовані не могли себе покалічити або понищити в'язничних камер. Його долівка, стіни, вікна та двері виконані з м'якого плястичного матеріялу, який є дуже витривалий. В таких камерах — арештанти можуть кричати, скільки стане їм сил, або кидати собою до долівки чи до стін, не спричинюючи собі жадного ушкодження.

МІНІЯТЮРНІ РАДІО-АПАРАТИ

В Німеччині збудовано мініятюрних розмірів радіоапарат, який є таких маленьких розмірів, що може бути приміщений в обкладинці окулярів, в перстені, або в ковтках, але так удосконалений, що зможе передавати радіопрограми, так що кожна особа може слухати їх, не перешкаджаючи іншим особам, які в той самий час зможуть слухати іншу програму чи стадію.

М. Данилишин

ЗДА запросили представників 21-ої держави вивчати дані про погоду, зібрані сателітом „Тайросом"

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація запросила представників 21-ої держави, щоб взяли участь у вивченні тих метеорологічних даних, які збере сателіт погоди „Тайрос II". Запрошено і науковців із країн з-поза заслони, щоб вони могли вивчати ті світлини хмар, які зробить той сателіт, кружляючи понад їхніми державами. На основі цих світлин можна буде краще передбачати погоду. „Тайрос I" випущено 1-го квітня ц. р., а „Тайрос II" мають випустити цієї осени. Тайрос ч. 2 матиме дві телевізійні камери, щоб фотографувати хмари над Землею. Він матиме також інструменти, щоб вимірювати радіяцію над Землею. Дані, які зібрав „Тайрос ч. I" є дуже цікаві, і тому закордонні фахівці від погоди напевно зацікавляться і тими даними, що їх збере сателіт погоди „Тайрос ч. II".

Ґейтс заперечує, що ЗДА є „другорядною військовою потугою"

Міннеаполіс, Міннесота. — Секретар оборони Томас С. Ґейтс, промовляючи на Раді Громадських Клюбів, заявив, що не можна говорити про те, що ЗДА є другорядною військовою силою, бо це „не відповідає дійсності". Наша оборонна спроможність, казав Ґейтс, є „необмежена", і тому вже надійшов час, що ми можемо цим гордитися. Ґейтс мав на думці тих політичних діячів із демократичної партії, які під час виборчої кампанії, поборюючи республіканців, твердять, що уряд президента Айзенгавера занедбав розбудову збройних сил цієї країни. Секретар оборони казав, що під час урядування президента Гаррі С. Трумана ЗДА значно переважали СССР, бо тільки ця країна мала тоді атомову зброю. Тепер відношення збройних сил обох країн дещо змінилося, але ЗДА таки випереджують СССР, і тому неправду говорять ті, які твердять протилежне. ЗДА переважають СССР, і найкращим доказом цього є те, що комуністи не відважилися почати своєї аґресії проти вільного світу, — твердив Ґейтс.

Радфорд про збройну могутність ЗДА

Шикаґо. — Колишній голова Об'єднаних Шефів Штабу Артур В. Радфорд, промовляючи на Реґіональному Стратеґічному Семінарі, заявив, що він не повторював би надто часто заяви, що ЗДА ніколи перші не заатакують СССР. На думку Радфорда „комуністи ніколи не вживатимуть збройних сил, коли вони мають можність запанувати над світом при допомозі економічної війни і пропаганди. Замість збройної сили, гадає адмірал Радфорд, комуністи вести хочуть „холодну війну", в якій вони є майстрами, бо використовують такі фронти цієї холодної війни, як економіка, політика, пропаганда і психологія. ЗДА не сміють заявляти, що вони погоджуються із теперішнім станом в цій ділянці, бо це був би початок нашої поразки, казав адмірал Радфорд. Ми мусимо втримати військовву перевагу над ворогом, бо це є умова нашої вигри не тільки холодної війни. Коли б зрівнялися збройні сили вільного світу і комуністичного бльоку, то це, на думку Радфорда, було б вже перемогою комуністів.

Індекс цін в серпні становив 126.6 відсотка

Вашинґтон. — Статистичне бюро при департаменті праці повідомляє, що індекс цін на консумпційні товари в місяці серпні цього року становив 126,6%, це значить тільки само, що і в липні ц. р., а на 26,6% більше, як в роках 1947 - 1949, і на 1.4% більше як рік тому. Це вперше в місяці серпні цього року індекс цін не збільшився, бо у всіх інших місяцях він збільшувався принайменше на одну десяту відсотка. Але комісар статистичного уряду Івен Клеґ заявив, що не можна сподіватися зменшення коштів прожитку в найближчих місяцях, і індекс цін або буде стояти на місці, або поволі буде зростати. Департамент праці стверджує, що чисті прибутки фабричного робітника від липня до серпня зменшилися на 1%, це значить на 80 центів і виносили для самітнього робітника — $72,88, а для робітника з трьома членами родини — $80.42 тижнево.

Слідство в Західній Німеччині очистило Оберлендера з закидів погромництва

Бонн. — Судове слідство, поведене проти д-р Теодора Оберлендера, колишнього міністра для справ втікачів в уряді канцлера Аденауера, після 11-місячного студіювання актів і різних матеріялів та переслухання свідків в різних частинах світу, між іншими в Ізраїлі, ствердило, що нема ніяких познак вини Оберлендера в закидуваних йому комуністами злочинах. Йому закидали, що він винуватий в винищуванні жидів у Львові в липні 1941 року, а навіть у масакрі українців по львівських в'язницях ще перед приходом німецьких військ до Львова. Під натиском безперервної кампанії збоку комуністів, д-р Теодор Оберлендер зрікся був свого становища в німецькому уряді в травні мин. року. Прокуратура у Бонні проголосила, що у висліді 11-місячного слідства вона ствердила безосновність закидів проти Оберлендера і тому припинила його „справу".

МИКОЛУ БАЗИЛЮКА ПОКАРАНО $10 ГРИВНИ

Ню Йорк. — Манґеттенський суддя Моріс Е. Давнінґ покарав 10 долярами гривни українця Миколу Базилюка з Меплвуду в Ню Джерзі за його намагання відібрати поліцаєві гумовий кий під час антихрущовської демонстрації в дні 18 вересня ц.р. Проголошуючи вирок, суддя підкреслив, що дана в цій країні людям свобода не може бути надуживана і що кожен громадянин повинен співпрацювати з поліцією для втримання порядку. Накладену на нього гривну Базилюк заплатив.

Померла Емілі Пост — арбітерка етикети і доброго тону

Ню Йорк. — Тут у віці 86-ох років померла відома в цілій Америці арбітерка етикети і доброго тону Емілі Пост. Вона померла в забутті, і про її смерть повідомили часописи аж у вівторок, хоч вона закінчила життя в неділю 25-го вересня. Вона є авторка численних книжок про етикету і добру поведінку в різних життьових нагодах, а крім того вона довгі роки вела рубрики в численних часописах про добрий тон, подаючи відповіді на запити читачів. Її ім'я стало було синонімом доброго тону. Вона давала поради, як поводитися в товаристві, як звертатися в листах до різних людей у ЗДА і Європі. Перша її книжка „Етикета" появилася в 1922-му році. Десять разів вона доповнювала цю книжку, яка досі появилася у 89 виданнях. Її поради друкувалися в 200 часописах, а крім того, вона вела ще й радіову і телевізійну програми на тему доброго тону. „Етикета, — це знання, як жити. Вона все обіймає. Це закон спортменства і чести. Це етика".

РОЗБИВСЯ ЛІТАК ПІД МОСКВОЮ — ЗГИНУЛО 30 ОСІБ

Москва. — Австралійський літак, який летів з Відня до Москви, загорівся в повітрі і впав на ліс за кілька миль від Москви. З-посеред 37-х осіб в літаку — 30 згинули, між ними три померли, перевезені до шпиталю. Між убитими є три американці, а два члени американської амбасади в Москві вийшли з катастрофи живими, але пораненими. Між тими що врятувалися є також одна стевардесса. З Відня відлетіла до Москви комісія для ствердження причини катастрофи.

● **Стаття проф. Романа Смаль-Стоцького,** президента НТШ, п. н. „Дослідження еміґрації з російської імперії і його завдання" була надрукована німецькою мовою в 10-му томі „Річників для Історії Східньої Европи", виданому з приводу XI-ого Міжнародного Конґресу Історичних Наук у Стокгольмі.

● **Комуно - китайська преса** і весь пропаґандивний апарат комуністичного Китаю майже іґнорують та промовчують всі виступи Хрущова в Генеральній Асамблеї ОН та його метушливість в Ню Йорку. З промови Хрущова, яка тривала 2 години і 20 хвилин, комуно - китайці подали буквально два короткі речення, в яких ні словом не згадано, що Хрущов заступався за прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Коментатори вважають це за найповажніший доказ, що між Москвою і Пейпінґом є напружені відносини.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ЛУДЛОВ, Масс. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 253, подає до відома місцевих і позамісцевих членів, що Збори відбудуться в суботу, 1-го жовтня 1960 р., в год. 4-ій по пол., в залі, при Лакланд вул. На Збори запрошується членів Відділів із Голіок, Амгерст, С. Дерфіл, Підсвіл та Спрінґфілд, у справі зорганізування Окружного Комітету нашої Округи. Тому і проситься про якнайбільшу участь. — П. Пилипів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — 485 Відділ „Крим", оцим повідомляє всіх своїх членів, що Звичайні Загальні Збори відбудуться в неділю, 2-го жовтня 1960 р., в год. 12-ій впол., на які просимо кожного члена прийти точно та взяти в них участь. Рівночасно на Зборах можна буде вплатити членські вкески та полагодити інші справи. В порядку нарад передбачається вибір нової Управи Відділу. Збори відбудуться в прим. „Говерля", при 41 Іст 7th Street. — Інж. Троян, гол.; д-р М. Сидор-Чарторийський, секр.

Посмертна згадка

Марія БОЙКОВИЧ, членкиня Б-ва св. Йосафата, Відд. 217 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., померла дня 3-го вересня 1960 року, на 65-му році життя. Покійна походила з Підгіря, пов. Калуш, Зах. Україна. Полишила у смутку Родину та Знайомих. Похорон відбувся з української кат. церкви св. Йосафата, при участі Родини, Членів Б-ва та Знайомих. Покійну поховано на цвинтарі Holy Sepulchre Cemetery. — Вічна Їй Пам'ять.
В. Колданський, секр.

ТАРЗАН, ч. 4,529. Новий плян.

Швидко завели місіонаря до табору, і привели до недужого Бейкера.

Один погляд виявив йому повагу ситуації, і його лице мучилося від нерішучости.

І тепер, коли всі присутні нервово чекали, Тарзан задумав драматичний плян, щоб вимусити розв'язку.